

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง "การสื่อสารกับปฏิบัติการสร้างภาพตัวตนผ่านสื่อพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย" ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่ออธิบายว่าการสื่อสารเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการจัดแสดงภาพตัวตน (the practice of representation) ของความเป็นชาติหรือความเป็นชุมชนผ่านสื่อพิพิธภัณฑสถานอย่างไร โดยการศึกษาถึงภาพตัวตนที่ปรากฏและกระบวนการสร้างภาพตัวตนนั้น กลวิธีในการเข้ารหัสของกลุ่มผู้สร้างความหมายหรือผู้เข้ารหัสของพิพิธภัณฑสถาน (encoder) และการถอดรหัสหรือการอ่านความหมายของกลุ่มผู้รับสารหรือผู้ถอดรหัสของพิพิธภัณฑสถาน (decoder) ตลอดจนศึกษารูปแบบและระดับของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมกับการกระบวนการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑสถาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

[1] แหล่งข้อมูลประเภทสัญญาะที่เ้ใช้ในปฏิบัติการจัดแสดง

ผู้วิจัยเลือกศึกษาสัญญาะหรือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการให้ความหมายในพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร และพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม โดยลงพื้นที่พิพิธภัณฑสถานทั้ง 2 แห่งเพื่อเก็บข้อมูลด้านสัญญาะในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 – เดือนมกราคม 2550 เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่า ภาพตัวตนความเป็นตัวตนของชาติและชุมชนผ่านสื่อพิพิธภัณฑสถานทั้ง 2 แห่งนั้นมีอะไรบ้าง และถูกประกอบสร้างขึ้นมาอย่างไร

สำหรับสัญญาะในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหรือสิ่งแสดงต่างๆ รวมถึงวิธีการนำเสนอสิ่งของและการออกแบบตกแต่งพื้นที่ภายในพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร และพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาจำแนกประเภทของสัญญาะ และแปลความหมายที่ได้รับจากสัญญาะดังกล่าว

สำหรับ การศึกษาสัญญาะดังกล่าว ผู้วิจัยจะแยกบทบาทของตนออกเป็น 2 บทบาท คือ

- (1) ในฐานะของนักท่องเที่ยวยหรือผู้รับสารโดยทั่วไป คือได้รับความหมายเฉพาะสัญญาะหรือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีการให้ความหมายที่ปรากฏให้เห็นในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม
- (2) ในฐานะผู้วิจัย เพื่อให้เห็นวิธีการที่ผู้ส่งสารใช้เพื่อที่จะควบคุมความหมายหรือติดตั้งการถอดรหัสของผู้รับสารผ่านทางคุณลักษณะและวิธีการจัดวางของสัญญาะและพื้นที่การจัดแสดง ตลอดจนอำนาจที่เกิดจากเทคนิคและวิธีในการจัดแสดงดังกล่าว

[2] แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม

[2.1] กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 2 ฝ่าย คือ

- กลุ่มผู้ผลิตหรือผู้สร้างความหมาย (encoder) ด้วยการใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกต ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยจะศึกษาข้อมูลจากผู้ที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดแสดงเนื้อหาในพระที่นั่งศิวโมกษพิมาน อาทิ ข้าราชการในระดับผู้บริหาร ข้าราชการจากฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริการการศึกษา ฝ่ายเทคนิคและศิลปกรรม และกลุ่มอาสาสมัครพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ในฐานะของกลุ่มผู้ผลิตหรือผู้สร้างความหมายที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึก มีดังนี้คือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในฐานะของผู้ส่งสารคนใน

-คุณสมชาย ณ นครพนม ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร
สัมภาษณ์วันที่ 2 พฤษภาคม 2549

-คุณสิรินทร์ ย้วนไยดี ภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สัมภาษณ์วันที่ 2 พฤษภาคม 2549

-คุณมณฑนา ยุบล เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2549

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในฐานะของผู้ส่งสารคนนอก

-คุณอุไร นิศามณีวงศ์ อาสาสมัครนำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม 2549

-คุณสุจิต แสงโสภาก อาสาสมัครนำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม 2549

-คุณจรรยา จงจิตงาม อาสาสมัครนำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม 2549

ในกรณีของอาสาสมัครนำชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครนี้ รวมถึงมัคคุเทศก์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ผู้พำนักท่องเที่ยวมาเข้าชมการจัดแสดงภายในอาคารพระที่นั่งศิวโมกษิมานี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในระหว่างการปฏิบัติงานนำชมการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถาน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารความหมายของกลุ่มผู้ส่งสารประกอบด้วย

สำหรับประเด็นหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตหรือสร้างความหมายดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างภาพตัวตนและวิถี ตัวอย่างเช่น เป้าหมายในการจัดแสดง ขั้นตอนการออกแบบและการดำเนินงานจัดแสดง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการกำหนดแนวทางจัดแสดง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ของผู้เข้าชมหรือผู้รับสาร และการดำเนินกิจกรรมต่างๆของพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น

- **กลุ่มผู้รับสารหรืออ่านความหมาย (decoder)** สำหรับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานกลุ่มนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วมในระหว่างการเข้าชมพิพิธภัณฑสถาน และอาจใช้การสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่มประกอบ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ในฐานะของกลุ่มผู้รับสาร หรือผู้อ่านความหมายนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2549 โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงจากผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าชม การจัดแสดงประวัติศาสตร์ชาติไทย ณ อาคารพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเข้าชม พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มาก่อนเลย ทั้งนี้ก่อนดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ขอร้องให้ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้เดินชมการจัดแสดงภายในห้องจัดแสดงประวัติศาสตร์ชาติไทย อาคารพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ก่อน พร้อมทั้ง เก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มมีดังนี้คือ

ผู้รับสารที่มีประสบการณ์ในการเข้าชมมาก่อน ประกอบด้วย

- คุณปิยะมณ ปัญญา
- คุณวารุณี อาสาประกิต
- คุณกรรณิการ์ เพ็งปรางค์

ผู้รับสารที่ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าชมมาก่อน ประกอบด้วย

- คุณสายทอง บุญปัญญา
- คุณอุมาพร สัยงาม

สำหรับผู้ให้ข้อมูลผู้รับสารที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการตอบคำถามทางอีเมล คือ คุณจิรบดี เตชะเสน สัมภาษณ์เมื่อ 20 เมษายน 2549

สำหรับคำถามหลักในการสัมภาษณ์ ยกตัวอย่างเช่น ความหมายหรือสิ่งที่ พิพิธภัณฑ์ต้องการนำเสนอคืออะไร ความคิดเห็นต่อการนำเสนอเนื้อหาผ่านวัตถุ สิ่งของต่างๆที่นำมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

นอกเหนือจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรม และการใช้เวลาในการเข้าชมการจัดแสดง ของกลุ่มผู้เข้าชมชาวไทย ทั้งนักท่องเที่ยวทั่วไป รวมถึงนักเรียนและนิสิตนักศึกษา และกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มาแบบเป็นหมู่คณะ ณ อาคารพระที่นั่งศิวโมกขพิมาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร แบบไม่มีส่วนร่วม ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 – เดือนธันวาคม 2549 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่ม ผู้รับสารของพิพิธภัณฑที่อีกด้วย

[2.2] กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 2 ฝ่าย คือ (1) กลุ่มผู้ที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดแสดงเนื้อหา รวมถึงตลอดถึงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ และ (2) กลุ่มผู้รับสารของพิพิธภัณฑ ได้แก่ เยาวชนและชาวบ้านในชุมชนบ้านเขายี่สาร คณะกรรมการพิพิธภัณฑ นักวิชาการจากหน่วยงานภายนอกผู้เข้ามามีส่วนสนับสนุนในการดำเนินงาน นักท่องเที่ยวจากภายนอกชุมชน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร ในฐานะของกลุ่มผู้ผลิตหรือผู้สร้าง ความหมายที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เจาะลึก ประกอบด้วย

- อาจารย์ศิริอาภา รัชตะหิรัญ ประธานคณะกรรมการดำเนินงานพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร สัมภาษณ์วันที่ 3 ธันวาคม 2549
- คุณธัญ พยนต์เยี่ยม รองประธานคณะกรรมการดำเนินงานพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร สัมภาษณ์วันที่ 7 มกราคม 2549 และวันที่ 6 มกราคม 2550
- คุณโสภณัส พยนต์เยี่ยม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเขายี่สาร สัมภาษณ์วันที่ 30 เมษายน 2549
- อาจารย์มณฑา พยนต์เยี่ยม คณะกรรมการดำเนินงานพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร สัมภาษณ์วันที่ 6 มกราคม 2550
- คุณอภิญา ตันทวิวงศ์ อดีตนักศึกษาปริญญาโท คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ในฐานะของกลุ่มผู้สนับสนุนภายนอกที่มีส่วนร่วมในระหว่างการดำเนินการก่อตั้งพิพิธภัณฑที่บ้านเขายี่สาร สัมภาษณ์วันที่ 28 สิงหาคม 2549

ในกรณีของผู้ส่งสารกลุ่มคนนอก โดยเฉพาะรศ.ศรีศักร วัลลิโภดม ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือและเอกสารต่างๆ อาทิ เอกสารการสัมมนาทางวิชาการพิพิธภัณฑที่ท้องถิ่นในประเทศไทย หนังสือรายงานการสัมมนาพิพิธภัณฑไทยในศตวรรษใหม่ และหนังสือสังคมและวัฒนธรรมชุมชนคนยี่สาร เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างประเด็นหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่มีบทบาทในการดำเนินงาน พิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม ดังเช่น จุดมุ่งหมายในการนำเสนอวัตถุต่างๆที่ นำมาจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถาน ขั้นตอนการออกแบบและดำเนินงานจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ อาทิ การตัดสินใจ การวางแผน ฯลฯ

สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม ในฐานะของกลุ่มผู้รับสารหรือผู้อ่านความหมายนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก รวมถึงการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ มีดังนี้คือ

ผู้รับสารกลุ่มคนในหรือชาวบ้านเขายี่สาร

- พระสมุทรสมพงษ์ เขมธโม สัมภาษณ์วันที่ 2 กรกฎาคม 2549
- คุณฉลอง ทิรญวงค์ สัมภาษณ์วันที่ 2 กรกฎาคม 2549
- คุณปราณี หาญณรงค์ สัมภาษณ์วันที่ 2 กรกฎาคม 2549
- คุณมาลี พยนต์เยี่ยม สัมภาษณ์วันที่ 2 กรกฎาคม 2549
- คุณประกอบ ลักษณะพรรณ สัมภาษณ์วันที่ 5 พฤศจิกายน 2549

ผู้รับสารกลุ่มคนนอกหรือนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป

- คุณวรพจน์ หิรัณยุตติกุล สัมภาษณ์วันที่ 7 มกราคม 2549
- คุณอภิรัฐ เจ๊ะเหล่า สัมภาษณ์วันที่ 7 มกราคม 2549
- คุณปริฉัตร แสงศิริกุลชัย สัมภาษณ์วันที่ 8 มกราคม 2549
- คุณสารัท ขลอสันติสกุล สัมภาษณ์วันที่ 14 มกราคม 2549
- คุณดำรง หรุ่นเกษม สัมภาษณ์วันที่ 6 มกราคม 2550

ในกรณีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้รับสารคนนอกนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ต่อพฤติกรรมและการให้เวลาในระหว่างการเข้าชมการจัดแสดง ณ พิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร ทั้งกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ยินดีให้สัมภาษณ์ และกับกลุ่มผู้รับสารที่ไม่ยินยอมให้เวลาในการขอสัมภาษณ์ ข้อมูลของผู้วิจัย เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลการอ่านความหมายของผู้รับสารของพิพิธภัณฑสถาน ในระหว่างเดือนกรกฎาคม 2548 – เดือนมกราคม 2550

สำหรับตัวอย่างคำถามหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รับสารของพิพิธภัณฑสถาน มีดังนี้คือ ภาพของความเป็นชาวเขายี่สารที่เคยได้รับรู้ก่อนและหลังจากการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานคืออะไร และรับรู้

ความหมายดังกล่าวนั้นได้อย่างไร การได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับพิพิธภัณฑ์เฉพาะในกรณีของผู้รับสารกลุ่มคนใน รวมถึงข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่อพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร

[3] แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและงานเขียนต่างๆ

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การสร้างความหมายหรือภาพตัวแทน จากเอกสาร หนังสือ หนังสือพิมพ์ บทความ แผ่นพับ ฯลฯ รวมถึงเว็บไซต์ต่างๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้อง และการจัดประชุมสัมมนาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ ยกตัวอย่างเช่น ก้าวไปด้วยกัน: จุลสารเพื่อชุมชนพิพิธภัณฑ์ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) จดหมายข่าวมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ หรือเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เว็บไซต์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เว็บไซต์ของมูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์ เป็นต้น

[4] แหล่งข้อมูลประเภทพิพิธภัณฑ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการทัศนศึกษาหรือเข้าศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์สถานในระดับเมืองและท้องถิ่น ตลอดจนพิพิธภัณฑ์ของเอกชน ทั้งจากภายในประเทศไทยและของประเทศอื่นๆประกอบด้วย เพื่อจะได้เรียนรู้และเปรียบเทียบกลยุทธ์การสื่อสารความหมาย และการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยมากที่สุด

สำหรับพิพิธภัณฑ์สถานและผู้วิจัยได้มีโอกาสทัศนศึกษาดูงานในระหว่างดำเนินการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสื่อสารความหมายของพิพิธภัณฑ์เหล่านั้น กับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม มีดังต่อไปนี้คือ

พิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย

- พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง จังหวัดนครปฐม
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี
- พิพิธภัณฑ์ชุมชนบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี
- พิพิธภัณฑ์ของสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม

พิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศ

- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เมืองยอร์ก ประเทศอังกฤษ
- พิพิธภัณฑ์อาวุธเมืองลีดส์ ประเทศอังกฤษ
- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เมืองเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน
- พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมเมืองหยางชัว ประเทศจีน
- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์มาเก๊า ประเทศจีน
- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม
- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์เมืองฮานอย ประเทศเวียดนาม
- พิพิธภัณฑ์ความทรงจำแห่งสงคราม ประเทศเวียดนาม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปพร้อมๆกับการศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าข้อมูลด้านใดที่ยังไม่เพียงพอ และมีประเด็นใดที่ควรศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในรูปของการบรรยายและพรรณนาเชิงวิเคราะห์ตามลำดับของการนำเสนอข้อมูล ดังต่อไปนี้

บทที่ 4: การสื่อสารกับการเมืองเรื่องภาพตัวตน ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

- จะใช้แนวทางการศึกษาเรื่องภาพตัวตนตามแนวคิดของ S. Hall เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึง “ปฏิบัติการจัดแสดงหรือนำเสนอภาพตัวตน” ภายในห้องจัดแสดงประวัติศาสตร์ชาติไทย พระที่นั่งศิวโมกขพิมาน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร พร้อมกับการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกตผู้รับสาร เพื่อศึกษาลักษณะการอ่านความหมายของผู้รับสาร หรือรับรู้เรื่องเล่าที่เล่านั้นออกมาอย่างไร
- พร้อมกับศึกษารูปแบบและระดับของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในปฏิบัติการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และผลที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารในรูปแบบนั้น โดยจะใช้แนวคิดเรื่องพิพิธภัณฑ์และแนวคิดเรื่องของการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา

บทที่ 5: การสื่อสารกับการเมืองเรื่องภาพตัวแทน ณ พิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร

- จะใช้แนวทางการศึกษาเรื่องภาพตัวแทนตามแนวคิดของ S. Hall เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึง “ปฏิบัติการจัดแสดงหรือการนำเสนอภาพตัวแทน” ภายในอาคารพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม พร้อมกับการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกตผู้รับสาร เพื่อศึกษาลักษณะการอ่านความหมายของผู้รับสาร หรือรับรู้เรื่องที่เราได้นำออกมาอย่างไร
- พร้อมกับศึกษารูปแบบและระดับของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในปฏิบัติการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม และผลที่เกิดขึ้นจากการสื่อสารในรูปแบบนั้น โดยจะใช้แนวคิดเรื่องพิพิธภัณฑสถานและแนวคิดเรื่องของการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา

บทที่ 6: สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

ในบทนี้จะเป็นการประมวลผลการวิจัย โดยเฉพาะการสรุปเปรียบเทียบระหว่างพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร และพิพิธภัณฑสถานบ้านเขายี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้งในประเด็นของจุดร่วมจุดต่าง นอกเหนือจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาแหล่งข้อมูลจากเอกสารและการเข้าศึกษาดูงานพิพิธภัณฑสถานอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศประกอบด้วย ในส่วนของการนำเสนอข้อเสนอแนะของผู้วิจัยต่อการสื่อสารกับปฏิบัติการสร้างภาพตัวแทนและปฏิบัติการบริหารจัดการของสื่อพิพิธภัณฑสถาน